

Sygn. akt III Ca 1816/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 23 lutego 2017 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach III Wydział Cywilny Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący - Sędzia SO Roman Troll

Protokolant Aldona Kocięcka

po rozpoznaniu w dniu 23 lutego 2017 r. w Gliwicach na rozprawie

sprawy z powództwa (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w W.

przeciwko S. S.

o zapłatę

na skutek apelacji powódki

od wyroku Sądu Rejonowego w Wodzisławiu Śląskim

z dnia 27 lipca 2016 r., sygn. akt I C 895/16

oddala apelację.

SSO Roman Troll

Sygn. akt III Ca 1816/16

UZASADNIENIE

Powód (...) spółka z ograniczoną odpowiedzialnością spółki komandytowo-akcyjnej w W. wniosła pozew do Sądu Rejonowego Lublin- Zachód w Lublinie o wydanie nakazu zapłaty w elektronicznym postępowaniu upominawczym przeciwko S. S. o zapłatę 1740,88 zł wraz z kosztami procesu. W uzasadnieniu wskazała, że nabyła wierzytelność wynikającą z umowy pożyczki z 24 kwietnia 2014r. udzielonej pozwanej przez (...) sp. z o.o.; zaznaczyła, że pożyczkodawca 23 maja 2015 r. udzielił pozwanej pożyczki, a ta zobowiązała się ją zwrócić wraz z umownymi odsetkami w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP, ale pomimo wezwania nie dokonała zwrotu świadczenia. W stosunku do pozwanej dokonano czynności windykacyjnych i powódka dochodzi z tego tytułu 55 zł. Cesji wierzytelności dokonano 30 września 2015 r. - powódka zawarła z pożyczkodawcą ramową umowę instrumentu pochodnego, na mocy której miała zarządzać ryzykiem kredytowym pożyczkodawcy w związku z udzielaniem pożyczek krótkoterminowych i na podstawie tej umowy została zawarta transakcja swapu kredytowego, a 30 września 2015 r. pożyczkodawca scedował przysługującą mu wierzytelność na podstawie umowy oznaczonej jako „porozumienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą”. Powódka wniosła o zasądzenie należności głównej z tytułu niespłaconych środków oraz odsetek umownych naliczonych od dnia wypowiedzenia umowy do 31 grudnia 2015 r.

Postanowieniem z 29 marca 2016 r. Sąd Rejonowy Lublin – Zachód w Lublinie stwierdził brak podstaw do wydania nakazu zapłaty i przekazał sprawę do rozpoznania Sądowi Rejonowemu w Wodzisławiu Śląskim.

Pozwana nie zajęła stanowiska w sprawie.

Wyrokiem zaocznym z 27 lipca 2016 r. Sąd Rejonowy w Wodzisławiu Śląskim oddalił powództwo.

Orzeczenie to zapadło przy następujących ustaleniach faktycznych: pozwana zawarła z firmą (...) sp. z o.o. umowę pożyczki odnawialnej (zawartej przy wykorzystaniu środków porozumienia się na odległość), na podstawie której pożyczkodawca udzielił jej odnawialnej linii pożyczki w ramach limitu ogólnego, po spełnieniu warunków określonych w umowie. Warunkiem zawarcia umowy i udzielenia pożyczki było uprzednie utworzenie przez pożyczkobiorcę profilu klienta na stronie internetowej i posiadanie aktywnego profilu klienta, przy czym utworzenie profilu klienta było jednoznaczne ze złożeniem wniosku o zawarcie umowy oraz pierwszego wniosku o pożyczkę. W przypadku opóźnienia w spłacie pożyczki pożyczkodawca zastrzegł sobie możliwość naliczania odsetek za zwłokę w wysokości czterokrotności stopy kredytu lombardowego NBP oraz podjęcia działań mających na celu zwrot pożyczki. 24 kwietnia 2015 r. pożyczkodawca potwierdził zawarcie umowy pożyczki na 1600 zł na okres 30 dni, z terminem spłaty na 24 maja 2015 r., następnie 21 lutego 2014 r. pożyczkodawca potwierdził zawarcie umowy pożyczki na 1200 zł z terminem spłaty przypadającym na 19 marca 2014 r. (...) 9 czerwca 2015 r. sporządził skierowane do pozwanej wezwania do zapłaty 1623,10 zł, 8 lipca 2015 r. - 1658,10 zł, zaś 24 lipca 2015 r. - 1679,90 zł. Ponadto 30 września 2015 r. (...) sp. z o.o. w W. zawarła z powodem porozumienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą, które to porozumienie nawiązywało do transakcji kredytowego instrumentu pochodnego z 31 maja 2015 r., do którego w załączniku A zawarto wyszczególnienie wierzytelności.

Przy tak dokonanych ustaleniach faktycznych Sąd Rejonowy przywołał art. 339 k.p.c. wskazując, że w sprawie istnieją uzasadnione wątpliwości co do twierdzeń powódki zawartych w pozwie. Dlatego też przeprowadził postępowanie dowodowe, a opierając się na jego wynikach uznał, że brak jest podstaw do uwzględnienia roszczenia. Wskazał też, że działanie art. 339 § 2 k.p.c. nie rozciąga się na dziedzinę prawa materialnego, obowiązkiem sądu rozpoznającego sprawę w warunkach zaoczności jest rozważenie, czy w świetle przepisów prawa materialnego twierdzenia strony powodowej uzasadniają uwzględnienie żądania.

Sąd Rejonowy podkreślił, że powódka swoje roszczenie wywodziła z umowy przelewu, na podstawie której - jak twierdziła - nabyła wierzytelność z umowy pożyczki zawartej przez pozwaną. Nie wykazała jednak, że wierzytelność wynikająca z umowy pożyczki, której warunki (...) sp. z o.o. potwierdził 24 kwietnia 2015 r. wobec pozwanej jej przysługuje. Umowa, na którą powódka się powołuje jest umową ramową, na podstawie której miało nastąpić przeniesienie poszczególnych przysługujących pożyczkodawcy wierzytelności, której powódka nie przedłożyła. Nie przedłożyła także żadnego dokumentu, z którego wynikałoby, że ta konkretna wierzytelność, względem pozwanej, przeszła na nią. Natomiast załącznik do umowy z 30 września 2015 r. - porozumienia o rozliczeniu z fizyczną dostawą - nie wiadomo jakich wierzytelności dotyczy. Powódka nie przedłożył żadnego wykazu wierzytelności, zaopatrzonego w podpisy stron, w której dochodzona należność zostałaby zindywidualizowana w sposób umożliwiający jej identyfikację. A to na niej spoczywał obowiązek wykazania zarówno faktu istnienia i wysokości wierzytelności pozwanej wynikającej ze stosunku podstawowego, jak również faktu przejścia na niego tej wierzytelności w wyniku cesji.

Orzeczenie to zapadło na podstawie art. 6 k.c.

Apelację od tego wyroku złożyła powódka zaskarżając go w całości i zarzucając mu naruszenie: art. 6 k.c. w związku z art. 509 § 1 k.c. poprzez niewłaściwe zastosowanie i uznanie, że powódka nie wykazała w sposób skuteczny, iż na jej rzecz została przelana wierzytelność przysługująca pierwotnie (...) Finanse sp. z o.o. od pozwanej, podczas gdy dołożyła wszelkich starań przedkładając wszelkie niezbędne dokumenty wykazujące ciągłość przelewu wierzytelności przysługującej od pozwanej tej spółce wraz z jednoczesnym określeniem w załączniku A wysokości wierzytelności oraz osoby zobowiązanej; art. 328 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i niewskazanie faktów, które sąd uznał za udowodnione, dowodów, na których się od paru i przyczyn, dla których innym dowodom odmówił wiarygodności mocy dowodowej w zakresie rzekomego nieudowodnienia żądania przez powódkę; art. 339 § 2 k.p.c. poprzez jego niezastosowanie i wydanie wyroku zaocznego oddalającego powództwo bez wykazania, że okoliczności przedstawione przez powódkę budzą uzasadnione wątpliwości, których następstwem było wydanie wyroku oddalającego powództwo w całości, podczas gdy przedstawione przez powódkę dokumenty w sposób jednoznaczny poświadczają jej legitymację

czynną, zawarcie umowy przez pozwaną oraz jej wykonanie przez powódkę, jak również wykazują wysokość roszczenia powódki względem pozwanej.

Ponadto wniosła o przeprowadzenie dowodu w postaci wersji papierowej „Załącznika A” do porozumienia o rozliczeniu z fizyczną dostawą z 30 września 2015 r. na okoliczność wykazania, że wierzytelność wobec pozwanej została skutecznie przeniesiona na powódkę, a ponadto na okoliczność wykazania wysokości zobowiązania oraz terminu jego wymagalności.

Przy tak postawionych zarzutach wniosła o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez zasądzenie od pozwanej na rzecz powódki kwot wskazanych w petitum pozwu oraz zasądzenie kosztów postępowania za obie instancje, ewentualnie - w przypadku uznania, że zgromadzone dowody nie dają podstaw do zmiany wyroku - wniosła o jego uchylenie i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Sąd Okręgowy oddalił wniosek dowodowy zgłoszony w apelacji, albowiem był on spóźniony, nie stanowił żadnych nowości, a nic nie stało na przeszkodzie, aby taki wniosek złożyć przed sądem pierwszej instancji (art. 381 k.p.c.). Jednocześnie należy podkreślić, że Sąd Rejonowy, na rozprawie 27 lipca 2016 r., dopuścił i przeprowadził dowody zaoferowane przez powódkę, w tym także z załącznika A do porozumienia o rozliczeniu z fizyczną dostawą z 30 września 2015 r. Tym bardziej nie było konieczności dopuszczenia dowodu w tym zakresie.

Sąd Rejonowy prawidłowo i bez naruszenia art. 339 § 2 k.p.c., art. 233 § 1 k.p.c. i art. 505³² § 1 k.p.c. ocenił, że w świetle załączonej do pozwu dokumentacji przytoczone przez powódkę twierdzenia budzą uzasadnione wątpliwości. Przepis art. 339 § 2 k.p.c. przewiduje domniemanie zgodności twierdzeń powoda z rzeczywistym stanem rzeczy (wyrok Sądu Najwyższego z 6 czerwca 1997 r., sygn. akt I CKU 87/97, Prok. i Pr. 1997 - wkładka, Nr 10, poz. 44). Oznacza to, że sąd wydając wyrok zaoczny nie dokonuje weryfikacji prawdziwości twierdzeń o faktach przytoczonych przez powoda, chyba że budzą one uzasadnione wątpliwości albo zostały przytoczone w celu obejścia prawa. W takim wypadku postępowanie dowodowe powinno być przeprowadzone, choć w istocie będzie się ono ograniczało jedynie do dowodów zawnioskowanych przez powoda i ewentualnie dopuszczonych przez sąd z urzędu (art. 232 k.p.c.).

Wątpliwości o jakich mowa w art. 339 § 2 k.p.c., dające impuls do przeprowadzenia postępowania dowodowego i podważające prawdziwość twierdzeń pozwu, mogą być wywołane w każdy sposób, także na podstawie analizy materiału sprawy zaoferowanego przez powódkę. W rozpoznawanej sprawie przytoczone w pozwie okoliczności nie wskazują na wysokość udzielonej pożyczki zaznaczając jedynie, że kwota pożyczki została pozwanej przelana, a ta powinna ją zwrócić do 23 maja 2015 r. Natomiast z przedstawionego do pozwu wydruku z 24 kwietnia 2015 r. – Twoje warunki umowy pożyczki w V..pl – wynika, że termin spłaty pożyczki w wysokości 1600 zł upływa 24 maja 2015 r., a więc różne są terminy wymagalności wskazane w pozwie oraz dołączonym do niego wydruku. Także w przedstawionym wydruku załącznika A /k. 23/ termin wymagalności wskazano na 24 maja 2015 r. W takiej sytuacji trudno nie powziąć uzasadnionych wątpliwości co do okoliczności podnoszonych w pozwie. Dlatego też Sąd Rejonowy zasadnie wskazał, że zaszły uzasadnione wątpliwości co do twierdzeń powódki zawartych w pozwie, w którym nie wskazano także jakie działania windykacyjne powódka podjęła, za wyjątkiem wezwania do zapłaty.

Należy także wyraźnie podkreślić, co zaznaczył również Sąd Rejonowy, że porozumienie o rozliczeniu z fizyczną dostawą z 30 września 2015 r. odwołuje się do Transakcji Kredytowego Instrumentu Pochodnego, na podstawie którego miały nastąpić przeniesienia poszczególnych przysługujących pożyczkodawcy wierzytelności. Tej Transakcji powódka nie przedłożyła, a zapisy porozumienia z 30 września 2015 r. wyraźnie odwołują się do terminologii, której znaczenie przypisano w Transakcji. W takiej sytuacji nie można przyjąć, że porozumienie z 30 września 2015 r. finalnie przenosiło na powódkę wierzytelności wyszczególnione w załączniku A. Jednocześnie wezwanie do zapłaty kierowane przez powódkę do pozwanej z 30 września 2015 r. nie wskazuje nie tylko wysokości należnej kwoty, ale również nie podaje numeru pożyczki, której dotyczyła ewentualna cesja /k. 28/. Ponadto załącznik A nie został podpisany, a z jego pierwszej strony wynika, że stron tego załącznika jest 235 („P. 1 of 235”), przy

czym numer umowy pożyczki odpowiadający temu wskazanemu w pozwie nie widnieje na pierwszej stronie /k. 22/, lecz na następnej /k. 23/, ale wydruk tej strony nie wskazuje już na którąś z 235 stron załącznika – w dole tego wydruku widnieje zapis „P. 1 of 1”, czyli nie jest to jeden z serii dokumentów wydrukowanych łącznie z pierwszą stroną załącznika. Nie pojawiają się w nim nawet dane osobowe pozwanej tylko numer umowy, data udzielenia pożyczki – 24 kwietnia 2015 r., data wymagalności – 24 maja 2015r. (różna od tej wskazanej w pozwie), kwota pożyczki – 1600 zł, karne odsetki – 55 zł, opłaty za wezwania – 52,60 zł (różne od tych wskazanych w pozwie). W takich okolicznościach trudno przyjąć, że wymienione w niepodpisanym załączniku A wierzytelności zostały scedowane na powódkę.

W pozwie wyraźnie też wskazano, że po weryfikacji klienta umowa pożyczki jest drukowana i przedstawiana klientowi do podpisu, a po złożeniu niezbędnych podpisów pod umową następuje dopiero uruchomienie środków oraz przelanie ich na rachunek bankowy wskazany przez klienta. Te twierdzenia pozostają w sprzeczności z dołączonym do pozwu formularzem umowy, który nie został podpisany, a brak w nim także daty i danych pozwanej /k. 16-17/. Co oznacza, że twierdzenia pozwu zmierzają w tym kierunku, że umowa jest stwierdzona pismem, a wówczas także przelew wierzytelności powinien być stwierdzony pismem (art. 511 k.c.), tym bardziej, że umowa przekracza 500 zł (por. art. 720 § 2 k.c. w brzmieniu obowiązującym w dacie zawarcia umowy, a więc przed zmianą wchodzącą w życie 8 września 2016 r.), a więc powinna być stwierdzona pismem.

Powyższe okoliczności musiały wzbudzić uzasadnione wątpliwości co do prawdziwości twierdzeń zgłoszonych w pozwie. Trzeba także zaznaczyć, że pozwana nie była stroną porozumienia z 30 września 2015 r., a przez powódkę nie została poinformowana o przelewie w sposób umożliwiający konkretyzację umowy, której dotyczył, zaś żadne zawiadomienie ze strony rzekomego cedenta nie zostały pozwanej przesłane.

Jedną z istotnych okoliczności w rozpoznawanej sprawie było wykazanie, czy pomiędzy pozwaną a (...) Finanse sp. z o.o. doszło do zawarcia umowy pożyczki, ale nie jakiegokolwiek tylko, czy doszło do zawarcia konkretnej umowy pożyczki nr (...). Strona powodowa upatruje zawarcia tej umowy i potwierdzenia jej warunków w przelewie 0,01 zł dokonanym 31 maja 2013 r. przez pozwaną, ze wskazaniem: potwierdzam rejestrację i zgadzam się na umowę pożyczki V..pl nr (...) traktując go też jako wniosek o udzielenie pożyczki. To są zaś dwa zupełnie różne numery, a w pozwie w żaden sposób nie wskazano, że numer podany przez pozwaną stanowi tożsamy numer z umową pożyczki. Te numery mają identyczną ilość cyfr, ale są one różne. Ponadto różne są daty dokonania przelewu przez pozwaną – 31 maja 2013 r. oraz udzielenia pożyczki i przelewu 1600 zł – 24 kwietnia 2015 r. Także więc dlatego Sąd Rejonowy w sposób prawidłowy powziął wątpliwości co do tego, czy okoliczności faktyczne przytoczone w pozwie są zgodne z rzeczywistym stanem rzeczy. Te okoliczności budzą uzasadnione wątpliwości.

Dlatego to strona powodowa powinna wykazać (art. 6 k.c.), że doszło do zawarcia tej konkretnej umowy pożyczki i do cesji wierzytelności z niej wynikającej. To nie zostało wykazane z uwagi na powyżej wskazane okoliczności.

Strona powodowa była zobowiązana, wobec treści art. 207 § 6 k.p.c., do wskazania okoliczności uzasadniających powództwo w treści pozwu, który powinien zawierać przytoczenie okoliczności faktycznych uzasadniających żądanie (art. 187 § 1 pkt 2 k.p.c.). Sąd Rejonowy nie miał też obowiązku, w tej części wzywać powódki do dołączania jakichkolwiek dokumentów, czy uzupełnienia pozwu, gdyż postępowanie zostało wszczęte w trybie elektronicznego postępowania upominawczego, a zgodnie z art. 50537 § 1 k.p.c. po przekazaniu sprawy z uwagi na brak postaw do wydania nakazu zapłaty przewodniczący wzywa powoda jedynie do wykazania umocowania, dołączenia dokumentu pełnomocnictwa i uiszczenia opłaty.

Sąd Rejonowy wskazał, które fakty uznał za udowodnione i na jakich oparł się dowodach. Nie było zaś dowodów, którym odmówił wiarygodności. Nie mógł jednak na skutek powyżej opisanych wątpliwości uwzględnić okoliczności przywołanych w pozwie, a co za tym idzie był zobligowany do oddalenia powództwa, na skutek niewykazania zawarcia konkretnej umowy pożyczki oraz cesji wierzytelności z niej wynikającej.

Zastosowana przez Sąd Rejonowy regulacja prawna jest prawidłowa.

Dlatego też zarzuty apelacji są bezzasadne.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 505¹⁰ § 1 k.p.c., apelacja jako bezzasadna musiała ulec oddaleniu.

SSO Roman Troll